

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1991/38

KARAR NO : 1991/39

ÖZET: Devlet Su İşlerine karşı, sulama hakkının tesisi istemiyle açılan davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Hüseyin Akpınar

Vekili : Av. İbrahim Kanlıöz.

Karşı taraf : Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü-ANKARA

O L A Y : Davacı, Yahyalı, İlyaslı İbikkuyusu mevkiinde bulunan 2 pafta, 584 parselin maliki bulunduğunu, 20400 m² lik bu yerdeki elma bahçesi geçmişte beri kuzeyinde bulunan Paşa Arka denilen suyla sulanmaktayken, 8 sene önce bu arkin bulunduğu yerden davalı idarece ana sulama kanalı geçirilmesiyle kadim su hakkının ortadan kalkmış olduğunu, sulamanın sadece bu kanaldan yapılması zorunluluğu karşısında kanal yapısından itibaren kanaldan motorlu suçekmek suretiyle sulama yapıldığını, 1989 yılında da önceki yılda olduğu gibi bütün başvurularına rağmen su alamadığını, bahçenin sulama alanı dışında kaldığı ve sadece tek yıllık bitkilere su verildiği bildirilerek isteğinin reddedildiğini, 11-12 yaşında yetişmiş 20 dekar arazideki ağaçların kuruma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını ileri sürerek ihtiyati tedbir kpnulması, davalı idarenin engelinin kaldırılarak, suyun kullanımının hüküm altına alınması istemiyle 15.5.1989 gününde adli yargıda dava açmıştır.

Yahyalı Asliye Hukuk Mahkemesi; 23.10.1989 gününde, 82-244 sayıyla: Bir hizmetten ve bir tesisin yapılmasından doğan hak ve menfaatların elde edilmesi için açılacak davalarda görevli yargı yerinin idare mahkemesi olduğu, Medeni Kanun hükümlerine göre su hakkının tesisi istemlerinin genel mahkemelerin görevine girdiği ancak davanın bu nitelikte olmadığı, bu davanın özünde yapılan bir tesisden dolayı davacının taşınmazının zarar gördüğü iddiasının yer aldığı, bu nedenle davanın çözümünün adli yargının görevine girmediği gerekçesiyle davayı görev yönünden reddetmiştir. Temyiz edilen karar, Yargıtay 3. Hukuk Dairesi'nin 6.5.1991 gün ve 8646-4562 sayılı kararıyla onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Davacı elma bahçesinin sulanmasını engelliyen eylemin ve sulama isteğini reddeden işlemin iptali ve su kullanma hakkının tesisi istemiyle 28.8.1991 gününde idari yargıya başvurmuştur.

Kayseri İdare Mahkemesi; 13.9.1991 gün ve 586 sayıyla: Davalı idarenin kuruluş Kanununun 31. maddesi gereğince sulama yaptığını, davacının bahçesine bu uygulama sebebiyle su veremediğini, 1991 yılında idareyle sulama yönünden sözleşme yapıldığını, yapılan bu sözleşmeye göre, idarenin hizmetinin organik olarak idari nitelikte bulunmakla birlikte işlevsel (fonksiyonel) yönden bu vasıfta olmadığı gerekçesiyle idare mahkemesinin görevsizliğine ve daha önce asliye hukuk

mahkemesince görevsizlik kararı verilmiş olduğundan 2247 sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Mustafa Şahin'in Başkanlığında Şükrü Kaya Erol, Ekrem Serim, Feridun Taşkın, Nursen Çatal, İrfan Erdinç ve Osman Şimşek'in katılmaları ile yaptığı 18.11.1991 günlü toplantıda, Hakim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in davacının idarenin yürüttüğü kamu hizmetinden yararlanma istemine ilişkin davada Devlet Su İşlerinin su dağıtım plan ve projesinin 6200 sayılı Kanununun 31. maddesine uygun yapılıp yapılmadığının incelenmesi sözkonusu olduğundan davanın görüm ve çözümünün idari yargının görevine girdiği şeklindeki yazılı ve sözlü düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava; davalı idare engelini kaldırılarak su hakkının tesisi istemiyle açılmıştır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 18.12.1953 gün ve 6200 sayılı Kanunla yerüstü ve yeraltı sularının zararlarını önlemek ve bunlardan çeşitli yönlerden faydalanmayı sağlamak amacıyla kurulmuş, hükmi şahsiyeti haiz, mülhak bütçeli bir kuruluştur. Devlet Su İşleri bu kanunla, taşkınları önlemek, sellere karşı koruyucu tesisler meydana getirmek, sulama tesisleri kurmak, akarsularda ıslahat yapmak görevleriyle yükümlü kılınmıştır.

Dosya kapsamından davacının bahçesinin bulunduğu yerde davalı kurumun su düzenlemesi ve dağıtımını amacıyla çalışmalar yaptığı, bu meydana yörenin su kaynağının ıslahı ve sulama amacıyla kanallar açtığı ve iddiaya göre davacının da bu su dağıtım projesine uygun olmayan isteklerde bulunduğu bu isteğin idarece kabul edilmediği anlaşılmaktadır. Uyuşmazlık, Devlet Su İşlerinin yukarıda açıklanan 6200 sayılı Kanunla verilen görev ve yetkiler çerçevesinde yaptığı sulama projesine aykırı isteğin reddinden doğmuş bulunmaktadır. Olayda bir kamu kurumuna kamu kanunuyla verilen görevin ifasını diğer bir deyişle doğrudan kamu yararının sağlanmasına yönelik bir faaliyeti sözkonusudur. Bu görevin ifasından doğan uyuşmazlığın eşit iradelere dayalı olan özel hukuk kurallarının uygulanması olanağı yoktur. Uyuşmazlığın idari nitelikte olduğu açıktır. İdarenin kamu hukuku kuralları içinde ve kamu yararı amacıyla, yani yöredeki akarsuyu idari esaslara uygun plan ve projeleri uygulamak suretiyle yaptığı kanallar ve su dağıtım düzenlemesi idari işleme dayalı idari eylem niteliğindedir. Bu durumda, bu tür idari eylemin değiştirilmesi ve bu eylemden doğacak zararın önlenmesi istemlerine ilişkin davaların idare hukuku çerçevesinde incelenmesi gerektiğinden görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girmektedir.

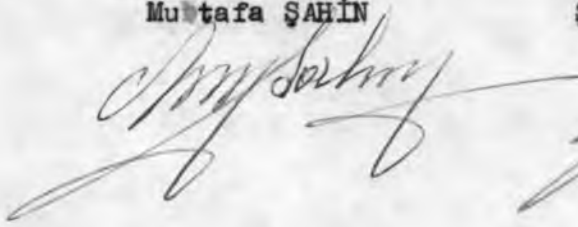
Nitekim aynı doğrultuda Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 1959/17-15 sayılı kararında da; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve benzeri kamu kuruluşlarının verdikleri kararlar sonunda, plan ve projelere uygun olmak üzere tesisler yaptırmış olmaları veya bu tesisleri kullanmaları veya bu tesislere bakma yükümlülüklerinin kamu kamusalardan doğan yükümlülüklerinden olduğu ve bu yükümlülüklere aykırı davranma hallerinin de idari kararlara dayanan fiillerin hiç veya gereği gibi yapılmama niteliği belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden Kayseri İdare Mahkemesinin başvurusunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Kayseri İdare Mahkemesinin 2247 sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca vaki 13.9.1991 gün ve 586 sayılı başvurusunun reddine 18.11.1991 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Mustafa ŞAHİN

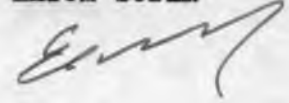
Üye

Şükrü Kaya Erol

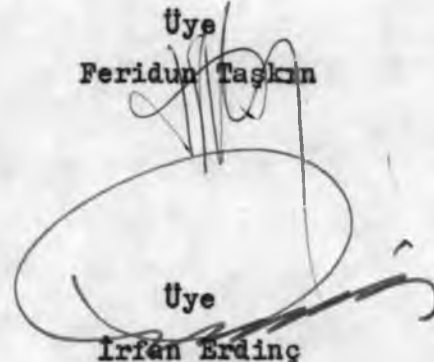
Üye

Ekrem Serim

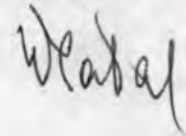
Üye

Feridun Taşkın

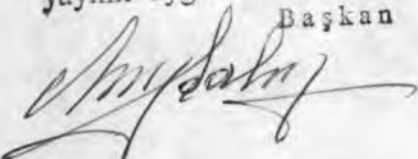
Üye

Nursen Çatal

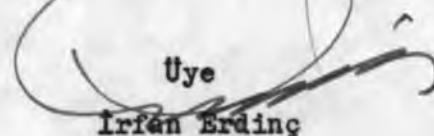
Bu kararın Resmi gazete'de yayımı uygulanır.

Başkan

Üye

İrfan Erdinç

Üye

Osman Şimşek

